

Finansudvalget i flere Aar, og som fra Finansudvalget er draget frem her i Salen, og jeg havde Besjliged til forfærdige Aar at gøre en Række Bemærkninger om dette Forhold og om Udsigtigheden af at faa en Lov, hvorved disse Forhold her med Hensyn til Anlæg af Telefonledninger, ikke som nu kom til at staa fuldstændig uden for Lov og Ret, være fuldstændig anarkistiske, som de have været, men blive underlagte bestemte Regler, saa at Statsmagten fik Haand i Hante med dette Forhold og kom til at øve en i Samfundets Interesse berettiget Indflydelse derpaa. Jeg kan ikke se rettere, end at den Opfordring, som den Gang udgik fra Finansudvalget, er i det hele og store fyldestgjort paa passende Maade i dette Forslag. Det er jo ogsaa anerkendt fra det andet Tings Side, idet man har bevaret Forslagets Grundlinier. Man har vel indført enkelte Ændringer deri, hvoraf et Par synes mere af ret væsentlig Betydning, men man har paa intet Punkt forrykket Grundlinierne i Forslaget eller ændret noget videre i Tanken deri. Den af Landstinget indførte Ændring, som jeg for mit Vedkommende tillægger størst Betydning, er den, hvorefter det ikke længere skal være tilladt at ekspropriere en Del af et Anlæg, og hvorefter det er bestemt, at vil man ekspropriere, skal man ekspropriere det hele under Bestyrelse værende Anlæg. Jeg anser det ganske vist for en meget væsentlig Ændring, som Landstinget her har indført til Bedste for de private Selskaber, men, som sagt, selv ikke denne Ændring forrykker Grundtanken eller Grundlinierne i dette Forslag. Det forekommer mig af mange Grunde at være overordentlig nødvendigt at faa en Lovgivning her. Det er jo alle bekendt, at saaledes som det nu gaar, sker der Staten en væsentlig finansiel Fortræd ved det private Telefonvæsen. Både det nemlig finansiel konstateret Aar for Aar, hvorledes Indtægterne af indenlandske Telegrammer og Antallet af dem synker. Det kan tilskrives forskellige medvirkende Aarsager, men der er ingen Tvivl om, at Hovedaarsagen er den, som ogsaa er erkendt fra Telegrafadministrationens Side, at det private Telefonvæsen gør Stats-telegrafen et overordentligt Afbræk ved sin Konkurrence. Enhver ved ogsaa fra det praktiske Liv, hvor meget af den Virksomhed, som tidligere udføedes af Stats-telegrafen, der nu er gaaet over til de private Telefonselskaber, og det vil vedblive at være Tilfældet ogsaa efter at Staten har anlagt større Ledninger mellem Landsdelene. Det oplyses i Anmærkningerne til Finansloven for i Aar, at der i Aaret 1895—96

var 586,700 indenlandske Telegrammer, mens der Aaret i Forvejen var 627,000. Naar man ved, hvilken overordentlig Udvikling der i øvrigt finder Sted paa alle Kommunikationsomraader, og hvorledes Jærnbanevæsenets og Postvæsenets Indtægter tiltage, vil det være faare paafaldende, at der her er en Anomali og en for Statskassen meget skadelig Anomali. Men ikke nok dermed, der er ogsaa et andet Hensyn, som i meget høj Grad gør det uønskeligt, at Staten faar Haand i Hante med det private Telefonvæsen, og det er dette, at det private Telefonvæsen paa ingen Maade gennemgaaende kan siges at tilfredsstille de berettigede Fordringer, Publikum ma have. Det er ganske sikkert en Samfundsinteresse, som det her drejer sig om. Man kan ikke sige, at Telegrafvæsenet er en Samfundsinteresse og samtidig sige, at Telefonvæsenet ikke er det. Det ene maa være det lige saa vel som det andet, og det ene maa ligesaa vel som det andet egne sig til at komme ind under Statens umiddelbare Bestyrelse. En ganske anden Sag er det, at det egner Telefonvæsenet sig efter min Mening ikke til, men at det er en Samfundsinteresse, er sikkert. Og Forholdet er dette, at haade ere Taksterne de fleste Steder uforholdsmæssig høje — f. Eks. tror jeg, man tør sige, at de ere det her i Kjøbenhavn — og desuden er der faare mange Mangler ved Materiellet. Det gælder ganske vist i langt højere Grad Provinserne end Kjøbenhavn. I den Henseende kan der ikke rettes berettigede Anførmod Kjøbenhavns Telefonselskab, men mange Steder kan der rettes faare berettigede Anførmod Provinstelefonselskaberne. Der kommer saa Samfundsinteressen frem ved, at man for saa vidt man vil bevare privat Drift, fordrer en Afgift til Statskassen, der nogenlunde samsvarede den Fortræd, som de private Telefonselskaber gøre Telegrafvæsenet, og dernæst ved, at man forlanger saadanne Forandringer i med Hensyn til Takster og Materiellets Bestyrelse og med Hensyn til den hele Forretningsgang, som absolut ligge i Publikums Interesse. Det er af det ærede Medlem, som havde Ordet først i Dag, blevet stærkt fremhævet, at for ham stod det som det heldigste, som man uden videre gik over til, at Staten overtog hele Telefonvæsenet. Jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at han nok vilde finde sig i, at der blev en Overgangsperiode, i hvilken han vilde acceptere Grundprincipperne i det foreliggende Forslag, men at han dog vidste, at Overgangsperioden til fuldstændig Statsdrift maatte blive saa kort som mulig. Nu er jeg, som det ærede Medlem vil vide, ikke saa fortræffet